

Pimp my ride!

Rotterdam stemt machinepark kundig af op de praktijksituatie

Het machinepark van de gemeentelijke dienst Sport en Recreatie te Rotterdam ziet er imposant uit. Er staan kolossale machines voor renovaties en groot onderhoud aan velden. Fijn materieel voor het dagelijks onderhoud. De loods staat goed vol. Gezien de honderden sportvelden die de gemeente moet onderhouden niet overdreven. "We hebben alles in huis. Niet alleen het materieel, maar ook de nodige kennis en kunde", zegt Bernard van den Bosch, cultuurtechnisch beheerder Afdeling Sportterreinen.

Auteur: Floris Winters

De kennis en kunde waar Van den Bosch over spreekt is ook direct zichtbaar als we een rondje maken langs het machinepark en de daarbij behorende werkplekken. In verschillende werkruimtes sleutelen medewerkers er kundig op los. Kooimaaiers worden gepoetst en geslepen, stalen frames voor onderhoudsmachines worden gelast en tractoren krijgen een onderhoudsbeurt. "Zoals je ziet onderhouden we niet alleen het materieel in eigen beheer, maar ontwikkelen en bouwen we zelf ook nieuwe apparaten. In de praktijk word je namelijk voortdurend geconfronteerd met nieuwe problemen. Als sportveldbeheerder zie je ook snel de mogelijkheden voor verbetering aan het bestaande materieel. Zo weet de sportveldbeheerder uit ervaring precies te vertellen wat wél en niet goed is aan een bepaalde machine. Daar proberen we vervolgens wat mee te doen. In het extreemste geval ontwikkelen we zelf een geheel nieuwe machine. Of we passen de bestaande machine

zo aan, dat het resultaat van het onderhoudswerk er beter op wordt."

Trendsetter

Rotterdam legt zich al jaren toe op het in eigen huis aanpassen en vervaardigen van nieuw onderhoudsmaterieel. Deze trend ontstond toen Ko Rodenburg nog als beheerder sportterreinen voor de gemeente Rotterdam werkte. "Hij was een echte trendsetter op het onderdeel machinepark. In de regio Rotterdam waren veel grasvelden aan het verzakken, waardoor regelmatig wateroverlast ontstond. Het bleek steeds een hele klus om de boel vlak te krijgen en het water te draineren. Rodenburg begon, met zijn achtergrondkennis over landbouw, nieuwe machines en werkwijzen te ontwikkelen, waarmee dergelijke grote problemen beter konden worden aangepakt. Hij ontwikkelde een nieuwe lijn machines voor het verbeteren van de drainage en de kwaliteit van de toplaag.

Het onderhoud aan de Rotterdamse sportvelden werd mede door zijn innovatieve ideeën steeds efficiënter", vertelt Bernard van den Bosch.

Ko Rodenburg werkt sinds 2005 niet meer voor de gemeente Rotterdam. Hij runt nu zijn eigen bedrijf in technisch en cultuurtechnisch onderhoud. Onder de naam KORO verkoopt hij machines voor de aanleg, renovatie en het onderhoud van gras- en kunstgrasvelden. De inzet en keuze van de gemeente Rotterdam om nieuwe ideeën t.a.v. onderhoudswerk uit te werken en materieel in eigen beheer door te ontwikkelen is anno 2008 nog altijd aanwezig: "Dat doen we al jaren en zullen we ook blijven doen. Wij zitten met de grote massa dus onderhoudswerkzaamheden worden op grote schaal gedaan. Dat is ook niet anders voor andere steden als Amsterdam, Utrecht, Den Haag en Tilburg. Je kunt het je een grote gemeente permitteren."

Grootschaligheid

Sport is inderdaad groot in Rotterdam. Dat blijkt niet alleen uit de hoeveelheid accommodaties waar de gemeente over beschikt (zie kader). Nee, ook de Rotterdamse politiek investeert gul in haar sport- en recreatie voorzieningen. Zodoende werd Rotterdam in 2005 uitgeroepen tot Europese sporthoofdstad en voor haar succesvolle beleid kreeg de havenstad in 2006 ook nog eens de eretitel 'Sportgemeente 2006'. De uitvoering van het sportbeleid is mede de verantwoordelijkheid van de gemeentelijke dienst Sport en Recreatie. Onder de paraplu van deze dienst vallen een aantal afdelingen die zich specifiek richten op o.a. sportaccommodaties, sportstimulering, natuur en milieu of wijkrecreatie. En dus ook de afdeling sportterreinen. Bernard van den Bosch: "Gezien de grootschaligheid van de tak sport in Rotterdam, is het prettig en noodzakelijk om op deze manier te werken. De taken zijn zo goed afgebakend. De communicatie tussen de verschillende afdelingen is goed, zodat we elkaar ook snel en effectief kunnen ondersteunen. Er zijn ook binnen de afdelingen duidelijke cultuurverschillen waar te nemen hoor. Wel zijn we uiteindelijk allemaal bezig met hetzelfde, namelijk met sport en recreatie."

Amateurvoetbal op de schop

Hoewel Rotterdam hoog scoort als sportgemeente, is zij niet gevrijwaard van problemen. Zo loopt het al jaren stroef met het amateurvoetbal in Rotterdam. En dat is wellicht te zacht uitgedrukt. Voetbalverenigingen verkeren namelijk in grote financiële problemen, het ledental is sterk afgenomen en agressie op en rondom de velden neemt alsnog toe. Bernard van den Bosch zit met zijn afdeling naar eigen zeggen 'dicht op het vuur' en kan ook wel enkele oorzaken voor de problemen in het amateurvoetbal duiden: "Rotterdam is een multiculturele gemeente, waar haast vijftig procent van de kinderen van allochtone komaf is. Veel van die 'kids' zijn dol op voetbal, maar hebben geen 'verenigingsgevoel'. Ook zijn er steeds minder vrijwilligers te vinden die zich inzetten voor de club en een oogje in het zeil houden op en rondom de velden. Hierdoor krijgen herrieschoppers vrij spel. Het bestuur zit vervolgens met de handen in het haar, omdat ze geen ondersteuning krijgen van de leden. Een vereniging kan alleen gezond blijven als haar leden zich betrokken voelen en zich ook inzetten."

Om de problemen een halt toe te roepen startte de gemeente in 2005 het project 'Visie Voetbal Vitaal in 2010'. Een project waaraan een investering van 26 miljoen euro gekoppeld is. Een groots project dus met ingrijpende maatregelen. Zo worden wanbetalende verenigingen hard aangepakt. Daarmee is te verwachten dat het aantal verenigingen ook behoorlijk zal afnemen. Gezonde verenigingen worden daarnaast extra ondersteund, zodat zij verder kunnen groeien.

Kunstgras zelf onderhouden

Een ander centraal onderdeel van het project is de herstructurering van de voetbalvelden. In 2005 telde de gemeente een overschot van 33 wedstrijdvelden tegenover een tekort aan 30 trainingsvelden. "Deze scheve verdeling wordt de komende jaren recht getrokken. Zo worden in totaal 33 nieuwe kunstgrasvelden aangelegd en verdwijnen er dertig grasvelden. Een ingrijpende operatie die natuurlijk ook voor ons gevolgen heeft", legt Van den Bosch uit.

Zo zal er ook behoorlijk geïnvesteerd dienen te worden in het onderhoud van de kunstgrasvelden. De cultuurtechnisch beheerder is dan ook van mening dat het onderhoud aan een kunstgrasveld minstens evenveel vergt als het onderhoud aan een natuurgrasveld. Van den Bosch: "We hebben een intensief onderhoudsprogramma opgezet voor de kunstgrasvelden. Kijk, vijf jaar geleden werden kunstgrasvelden nog verkocht met de opmerking 'onderhoudsvrij'. De grootste onzin, zo wist ik toen al wel. Het heeft me grote moeite gekost om ook de beleidsmakers daarvan te overtuigen. Je kunt een kunstgrasveld best een aantal jaar laten liggen en er dan een container met bagger af halen. Dat is echter lang niet voldoende. Het vuil zit onderin, dat krijg je dan echt nooit meer weg."

Met het groeiende besef dat ook kunstgras gedegen onderhoud nodig heeft, krijgt Van den Bosch ook meer ruimte van de Rotterdamse beleidsmakers om een intensief onderhoudsprogramma op te zetten: "Ik ben van mening dat ieder veld per jaar in ieder geval acht kleine onderhoudsbeurten en acht grote onderhoudsbeurten dient te krijgen." Het is niet vanzelfsprekend dat de koper (in de meeste gevallen een gemeente) zelf het onderhoud van het kunstgras op zich neemt. Zeker niet het grootonderhoud.

KORO machine

Sportgemeente van het jaar 2006

Sport en Recreatie
Gemeente Rotterdam

De situatie is immers als volgt: Wie haast een half miljoen euro voor een kunstgrasveld neertelt, wil garantie op de aankoop. Aannemers geven garantie, vaak voor een duur van tien jaar. Dit heeft mede tot gevolg dat de aannemer zich vervolgens opwerpt als de verantwoordelijke voor het onderhoud van het aangelegde kunstgrasveld. Zo houden ze de controle over de kwaliteit en verdienen ze ook nog eens een extra 'zakcentje'. Bovendien zou het grootonderhoud ook veelal te ingewikkeld zijn. De laatste jaren worden echter steeds vaker andere afspraken gemaakt ten aanzien van het onderhoud. Er worden namelijk zoveel kunstgrasvelden aangelegd, dat de aannemers niet meer in staat zijn om voor al die velden het onderhoud te plegen. En het blijkt voor sommige gemeentes ook goed haalbaar om een kunstgrasveld op een lange termijn goed zelf te onderhouden. De gemeente Rotterdam pleegt het onderhoud aan haar kunstgrasvelden dan ook zelf. Wij hebben ook het materieel in huis om dat te doen. In verband met de garantie inspecteert de aannemer nu enkel nog ons onderhoudswerk." Een prima oplossing, zo lijkt het.

Maar Van den Bosch ziet ook in dat het in eigen beheer onderhouden van kunstgrasvelden voor veel kleinere gemeentes nog geen optie is.

Niet alleen liggen hoge kosten voor aanschaf van specialistisch materieel op de loer, ook is specialistische kennis nodig om het kunstgras goed te houden. "Aangezien Rotterdam al sinds het begin kunstgrasvelden heeft liggen, zijn wij ook qua onderhoudsniveau met de ontwikkeling van het kunstgras meegegroeid. Wij kunnen die 'ingewikkelde' velden nu dan ook wél goed onderhouden."

Sportvoorzieningen Rotterdam

- 13 binnenzwembaden
- 2 buitenzwembaden
- 250 sportvelden
- 126 tennisbanen
- 14 sporthallen
- 85 gymnastiekzalen
- 3 atletiekcomplexen
- 9 topsportaccommodaties

100.000 verhuurde uren in sportaccommodaties
ruim 1,5 miljoen bezoekers in zwembaden

Bron: www.rotterdamstad.nl

"Rotterdam werd in 2005 uitgeroepen tot Europese sporthoofdstad."

Bernard van den Bosch